

DOKUMENTY

List otwarty do Romana Urbańczyka, prezydenta miasta Zabrze

Szanowny Panie Prezydencie!

Piszemy do pana w związku ze zbliżającym się Międzynarodowym Dniem Walki z Rasizmem – 21 marca.

Dziś na ulicach naszego miasta widzimy antysemitki i neofaszystowskie hasła i symbole. W sprzedaży są kasety z muzyką propagującą rasizm i neonazizm, wydawane przez zabrzańskie przedsiębiorstwo „AUDIO FAN”. W ubiegły piątek, tzn. 20 lutego, zostało brutalnie pobitych kilkanaście osób przez neofaszystowskie bojówki dowodzone przez **Bartłomieja Figasa** – ucznia Zespołu Szkół Mechaniczno-Budowlanych w Zabrzu. Przeraza nas fakt wzrostu popularności idei skrajnie prawicowych wśród zabrzańskiej młodzieży.

Sytuacja ta jest niezgodna z nową Konstytucją RP (art. 13) oraz kodeksem karnym (art. 256 i 257). Niestety, właściwe władze zachowują bierność. Wzywamy Pana do podjęcia działań przywracających szacunek dla prawa w naszym mieście.

**STOWARZYSZENIE „NIGDY WIĘCEJ”
GRUPA ANTY-NAZISTOWSKA
STOWARZYSZENIE „MŁODZI DEMOKRACI”
ALTERNATYWNA INICJATYWA SPOŁECZNA**

Poniższe uchwały kongresów UP i PPS są rezultatem inicjatywy współpracowników Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ”.

UCHWAŁA VI KONGRESU UNII PRACY

W ostatnich latach narasta w Polsce agresja powodowana przez skrajnie nacjonalistyczne ugrupowania odwołujące się do totalitarnej wizji państwa. Ich działalność staje się coraz bardziej nie do pogodzenia z demokratycznym ładem prawnym. Ofiarami przemocy stają się odwiedzający nasz kraj cudzoziemcy, a także obywatele polscy uznawani za „niepełnowartościowych” przez neofaszystów. Niektóre organizacje skrajnie prawicowe rekrutują zwolenników wśród młodzieży propagując rasizm, szowinizm i zoologiczny antysemityzm.

Nieskrępowana działalność partii neofaszystowskich wystawia na szwank dobre imię Polski na arenie międzynarodowej. Powodowani odpowiedzialnością apelujemy do ministra sprawiedliwości o podjęcie kroków w celu przeciwdziałania działalności organizacji rasistowskich na mocy art. 13 Konstytucji RP. Polska jest krajem szczególnie doświadczonym przez totalitaryzm, dlatego nie wolno nam przymykać oczu na przejawy rasizmu i nacjonalistycznego ekstremizmu w naszym kraju.

UCHWAŁA KONGRESU PPS

W ostatnich latach narasta w Polsce agresja powodowana przez skrajnie nacjonalistyczne ugrupowania odwołujące się do totalitarnej wizji państwa. Ich działalność staje się coraz bardziej nie do pogodzenia z demokratycznym ładem prawnym. Ofiarami przemocy są odwiedzający nasz kraj cudzoziemcy, a także obywatele polscy uznawani przez neofaszystów za „niepełnowartościowych”. Organizacje takie, jak **Polska Wspólnota Narodowa – Polskie Stronnictwo**

Narodowe, Polski Front Narodowy i Narodowe Odrodzenie Polski rekrutują zwolenników wśród młodzieży, propagując rasizm, szowinizm i zoologiczny antysemityzm. Nieskrępowana działalność partii neofaszystowskich szkaluje dobre imię Polski na arenie międzynarodowej.

Powodowani odpowiedzialnością apelujemy do ministra sprawiedliwości o podjęcie kroków w celu przeciwdziałania działalności organizacji rasistowskich na mocy artykułu 13 Konstytucji RP.

Polska jest krajem szczególnie doświadczonym przez totalitaryzm, dlatego nie wolno nam przymykać oczu na przejawy rasizmu i nacjonalistycznego ekstremizmu w naszym kraju.

Fragment stenogramu z posiedzenia Senatu w dniu 19 marca 1998 r.

Wicemarszałek Andrzej Chronowski:

Proszę pana senatora Zdzisława Jarmużka o zabranie głosu i przedstawienie oświadczenia.

Senator Zdzisław Jarmużek:

Panie Marszałku! Wysoka Izbo!

Swoje oświadczenie kieruję do pani minister Hanny Suchockiej, ministra sprawiedliwości.

Proszę panią minister o odpowiedź na pytanie dotyczące działalności politycznej następujących ugrupowań: **Narodowego Odrodzenia Polski, Polskiej Wspólnoty Narodowej – Polskiego Stronnictwa Narodowego oraz Polskiego Frontu Narodowego**. Zgodnie z informacjami, jakie posiadam, działalność tych organizacji jest niezgodna z prawem obowiązującym w Rzeczypospolitej Polskiej. Mam na myśli art. 13 konstytucji oraz art. 256 i art. 257 kodeksu karnego. Swoje wątpliwości opieram na materiałach przygotowanych przez Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”, które to materiały udostępnię na życzenie pani minister. W szczególności chodzi mi o informację – oczywiście, jeśli nie ma szczególnych przeszkód, by ją uzyskać – czy działalność tych ugrupowań była lub jest monitorowana i jakie płyną wnioski z tego monitoringu? Dziękuję bardzo.

UCHWAŁA KLUBU PARLAMENTARNEGO UNII WOLNOŚCI w związku z ONZ-owskim Dniem Walki z Rasizmem

Klub Parlamentarny Unii Wolności – powodowany przekonaniem, że wolność i godność człowieka od wieków stanowią fundament chrześcijańskiej cywilizacji, a zatem fundament demokratycznego państwa polskiego – potępia wszelkie przejawy rasizmu oraz nietolerancji i wzywa wszystkich obywateli, by się do tego potępienia przyłączyli.

Człowiek rodzi się wolny i równy wobec innych ludzi, bez względu na jego przynależność narodową, kolor skóry, wyznanie, język, a także obyczaje, którym dochowuje wierności.

Pogląd, jakoby pochodzenie etniczne dzieliło ludzi na gorszych lub lepszych, pozostaje w sprzeczności z wartościami, które naszej wspólnocie ukształtowanej w chrześcijańskiej tradycji zawsze powinny towarzyszyć.

Rasizm, szczególnie antysemityzm w XX stuleciu, przyniósł milionom ludzi zagładę, poniżenie i trudne do opisanego cierpienie. Rasizm na zawsze okrył hańbą swoich zwolenników, których pchnął do okrutnych zbrodni.

Świat jest duchowo bogaty dzięki wielości ras, narodów, kultur, obyczajów i odmiennej wrażliwości ludzi.

Polacy dobrze wiedzą, że kto tej odmienności i różnorodności nie okazuje szacunku, ten sprzeniewierza się wolności jednostki i solidarności międzyludzkiej. Polacy dobrze rozumieją sens i wartość odmienności, bo też byli niegdyś prześladowani za wierność wobec tradycji, za pielęgnowanie narodowej tożsamości, kultury, języka i obyczaju.

Podobnie wszyscy inni – a więc ci, którzy z nami wspólnie w Polsce żyją nie będąc Polakami, a także sąsiedzi, którzy do nas przybywają – mają prawo do etnicznej i kulturowej odmienności, jaką suwerenne i demokratyczne państwo polskie każdemu gwarantuje.

Unia Wolności, piętnując wszelkie oznaki i przejawy rasizmu, występuje w ten sposób w obronie wolności obywatelskich, a także osobistej godności tych wszystkich, którzy żyją i przebywają w naszej Ojczyźnie.

Warszawa, 20 marca 1998 r.

Z upoważnienia:
ANDRZEJ POTOCKI
rzecznik KP UW

Frankfurt n. Odrą, 11 marca 1998

Europejski Uniwersytet Viadrina
Frankfurt n. Odrą

Pan Prezydent
Aleksander Kwaśniewski

Szanowny Panie Prezydencie,

zapewne jest Panu wiadome, że w dniach 14–22 marca 1998 obchodzony jest Europejski Tydzień Walki z Rasizmem. Samorząd studencki (AStA) Europejskiego Uniwersytetu Viadrina z wielką satysfakcją przyjął fakt, że w tym roku obchodzony jest on w godny sposób także w Polsce.

Europejski Uniwersytet Viadrina, jako kluczowa instytucja pojednania polsko-niemieckiego, żyje na co dzień myślą jednoczenia narodów. Od swego zarania występuje z ideą pokojowego współistnienia różnych ludów, nacji i kultur.

Studenci Europejskiego Uniwersytetu Viadrina z wielką uwagą obserwują polityczny i społeczny rozwój sąsiedniego kraju – Polski, wierząc w jego dalszą demokratyzację na drodze ku wspólnej Europie. Dlatego popieramy postulaty Stowarzyszenia „NIGDY WIĘCEJ” żądające zdecydowanego wystąpienia przeciwko rasistowskim i neofaszystowskim partiom i organizacjom w Polsce. Tylko w ten sposób można zatrzymać rozwój sił grożących pokojowi i spokojowi wewnątrz Europy.

Z poważaniem

ALLGEMEINER STUDENTISCHER AUSSCHUSS
der Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)
Referat für Antirassismus

Pismo w identycznym brzmieniu wystosowane zostało także do premiera Jerzego Buzka, ministra spraw zagranicznych – Bronisława Geremka, ministra spraw wewnętrznych i administracji – Janusza Tomaszewskiego oraz minister sprawiedliwości – Hanny Suchockiej (dop. red.)

WSPÓLNA DEKLARACJA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH
podsumowująca Tydzień Walki z Rasizmem

My, zebrani 22 marca 1998 roku przedstawiciele organizacji pozarządowych, uważamy, że przeciwdziałanie rasizmowi jest jednym z najważniejszych wyzwań naszych czasów. Pod pojęciem

rasizmu rozumiemy wszelkie zróżnicowanie, wykluczenie lub ograniczenie z powodu rasy, koloru skóry, wyznania, pochodzenia narodowego lub etnicznego.

Sądzimy, że rasizm, ksenofobia, antysemityzm i nietolerancja są konsekwencją braku poczucia bezpieczeństwa społeczno-ekonomicznego.

Zwracamy się z apelem do polityków, aby potępiali rasizm, ksenofobię, antysemityzm i nietolerancję, by wykluczili ze swego grona tych, którzy prezentują takie postawy. Apelujemy o respektowanie obowiązujących w Polsce norm prawnych.

Uważamy, że rząd powinien doprowadzić do zmian systemu edukacji tak, aby ten kształtował młodzież na ludzi wrażliwych na wszelkie formy dyskryminacji. Niejednokrotnie źródłem zachowań rasistowskich, w tym antysemityzmu, jest brak rzetelnej informacji, tendencyjny dobór faktów, fałszywe komentarze. Uważamy za konieczne zapewnienie młodzieży obiektywnej wiedzy historycznej i prawnej, a także kształtowanie postaw otwartości i zrozumienia.

Apelujemy do wszystkich, którzy przeczytają ten tekst: jeśli wśród znajomych zaobserwujecie postawy rasistowskie, jeśli zetkniecie się z brakiem tolerancji, z dyskryminacją z jakiegokolwiek powodu – protestujcie!

Warszawa, 22 marca 1998 r.

Organizacje sygnujące:
Fundacja na Rzecz Wzajemnego Poznania Narodów „ANKRA”
„JIDEŁE” – Żydowskie Pismo Otwarte
Międzynarodowa Federacja Ringo
Polska Akcja Humanitarna
Stowarzyszenie „NIGDY WIĘCEJ”
Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Arabskiej
Muzułmański Związek Wyznaniowy
Fundacja Polska Praca